

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan Børnehuset Hånbæk 2023

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I oplyse, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling. I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

I forlængelse af det pædagogiske tilsyn i 2021, har vi arbejdet fokuseret med følgende mål:

1. Børn skal inddrages mere både i dagligdagsrutiner samt i planlagte aktiviteter ved at børnene inddrages i planlægning, dokumentation og evaluering af aktiviteterne.
2. Dokumentationen skal ned i børnehøjde, den skal vise processen frem for produktet og have mere fokus på det enkelte barns læring og udbytte.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering*, *Tegn på læring*, *Redskab til forankringsproces* eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

Vores evalueringskultur er systematisk og kan beskrives som følgende:

Vi arbejder med Kvalid på vores afdelingsmøder (vuggestuen og børnehave hver for sig), hvor vi arbejder som et medreflekterende team. Kvalid skemaerne vælges ud fra vores handleplan, der er udarbejdet i forbindelse med det pædagogiske tilsyn. Hver stue fastsætter, hvilke aktioner de vil arbejde med ud fra det fælles skema. Vi anvender Tegn på læring i forbindelse med planlægning, dokumentation og evaluering.

Kvalid retter sig primært mod den pædagogiske kerne, der bl.a. omhandler spontane aktiviteter og rutiner i dagligdagen.

Vi arbejder med læreplanens 6 læreplanstemaer stuevis, hvor der ligeledes anvendes Tegn på læring. Stuen udarbejder et årshjul, som de arbejder ud fra. Her er det de planlagte aktiviteter, der er i fokus. Personalet arbejder med dette på stuemøderne.

Der arbejdes med dagtilbuddets strategi: Børnesyn, på pædagogiske dage og på fælles personalemøder samt gennem forskellige aktiviteter (se nedenfor).

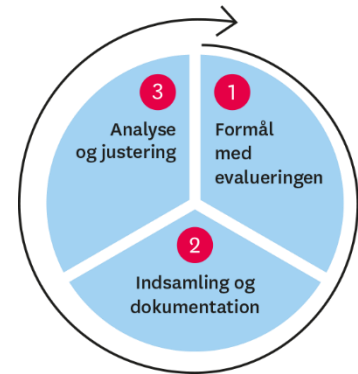
Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

Arbejdet med den skriftlige læreplan eller supplement hertil, har omhandlet følgende indsatser / aktiviteter:

- Vi har en Ph.d. studerende, der har lavet observationer i vuggestuen til brug for et forskningsprojekt vedr. inklusion i vuggestuer. I den forbindelse har vi løbende modtaget viden drops, som vi har reflekteret over på vores afdelingsmøder.
- En stuen i børnehaven og en stue i vuggestuen har deltaget i: "Legekunst", som er et landsdækkende projekt hvor kunstnere og daginstitutioner møde hinanden og leger med og udvikler kunst sammen. I Hånbæk har vi haft en musiker tilknyttet og haft en fokus på den sproglige udvikling.
- Ressourcedetektiven er et koncept, som handler om ressourcer, værdier og styrker i mennesker. I Hånbæk har alle arbejdet med dette koncept ved hjælp af styrkekort og refleksioner over de narrativer, der naturligt opstår.
- På vores pædagogiske dag, startede vi op på arbejdet vedr. børnesyn og fik på denne dag et oplæg af en intern konsulent. Et oplæg, der tog udgangspunkt i opstarten af arbejdet med bogen: "Adfærdsproblemer i vuggestuen og børnehaven"
- Hånbæk har gennem 4 år deltaget i et projekt: "Styrket deltagende forældresamarbejde", hvor der har været et forpligtende samarbejde med både forældre og sundhedsplejerske. I dette forløb har vi arbejdet med forældrecafeer ("Kom og vær med" samt "Kom og stil et spørgsmål til sundhedsplejersken") samt kuffertprojekter, der knytter institution og hjem sammen.
- Hvert år laves der børnemiljøvurdering i børnehaven for børn på 4 år og op. Vi anvender DCUMs dagtilbudstermometeret. Hver stue arbejder med mål fra denne vurdering.
- Der udarbejdes trivselsvurderinger to gange årligt på alle børn ved hjælp af trivselslinealen og "den professionelle samtale" og der udarbejdes efterfølgende små handleplaner.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringsskemaet.

Vi har i perioden arbejdet fokuseret med 2 Kvalid skemaer og deraf lavet 2 evalueringer, jf. punktet ovenfor: "Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?"

1. Under temaet: "Dannelse og børneperspektiv", har vi arbejdet med skema 13: "Medbestemmelse og børneperspektiv".

Vi vil ønskede at genindføre gode rutiner fra før corona – så som dukseordninger i børnehaven og lade børnene selv hente madpakker og drikkedunke i køleskabet.

Lade børnene i vuggestuen være med til at hente hagesmække i skabet og hjælpe med at dække bord.

To stuer i børnehaven var også begyndt med demokratiske afstemninger eks. om børnene gerne ville på tur eller om de hellere ville lege på stuen.

2. Under temaet: "Faglig udvikling og evaluering", har vi arbejdet med skema 28: "Dokumentation af sammenhænge mellem læringsmiljø og børn læringsmuligheder".

Vi ville have mere fokus på, hvad dokumentationen viste, når vi evaluerede vha. Tegn på læring modellen. Dokumentationen skulle være en mere aktiv del af evalueringen.

Vi ville lytte mere aktivt til børnenes perspektiver, når der planlæggedes, dokumenteredes og evalueredes både vha. observationer samt dialoger med børnene.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, screeninger, relationsskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringsskemaet. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi har anvendt følgende dokumentationsformer:

1. Da stuerne arbejder ud fra et fælles skema, men på forskellig vis på stuerne, er der anvendt flere forskellige dokumentationsformer. De fleste stuer har lavet observationer og heraf praksisfortællinger – og fælles for disse fortællinger er, at der er tilhørende billeder, der viser at børnene er blevet mere deltagende og medbestemmende i hverdagen.

Eksempelvis kan man se på billederne fra vuggestuen, hvordan de helt små børn hjælper med bordækningen, selvom de næsten ikke kan nå op til bordet og fortællingerne viser at de er stolte af at få lov til at have denne rolle.

En stue i børnehaven valgte at lave billeder til brug for børnene, således at de lettere kunne overskue, hvilke aktiviteter der var mulighed for at deltage i – på denne stue blev dokumentationen til en registrering af, hvordan valget af aktiviteter fordelte sig. Her var det interessant at se, at en dreng ikke helt forstod ideen med at sætte sit eget billede op på en aktivitet, han satte glad sit billede op lige i midten hver dag. Her viste fortællingen, at det vigtige for denne dreng var, at han var en del af det der foregik, en del af fællesskabet.

2. Dokumentationen ses her som eksempelvis dagssedler, hvor børn i børnehaven har været med til at tegne og derved fortælle om, det de har lavet – et fokus på processen/sekvenserne frem for resultatet.

Dokumentationen i vuggestuen ses nu hængende længere ned i børnehøjde og bliver her noget som børn og voksne sammen er meget optaget af og snakker om. Børnene vender tilbage, peger og snakker om det der er på billederne, eksempelvis at de holder samling og synger sange.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljøets betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringssirklen. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

1. Dokumentationen har vist os, at børnene er stolte og glade over at være en større del af hverdagen og over at kunne tage ansvar for fællesskabet, som det er, når man er duks og henter hagemækker eller madpakker. Det betyder noget for børnene og er vigtigt at vi hele tiden har fokus på. Vi har undervejs drøftet, hvad det vil sige at give børnene medbestemmelse, for skal børn så bestemme alt? Det skal de naturligvis ikke, det er stadig vigtigt at vi som voksne sætter rammerne, inden for hvilke børnene kan have medbestemmelse.
2. Vi kan også se, den måde hvorpå børnene er optaget af eller deltagende i udformningen af dokumentation, at det er vigtigt at have et større fokus på processerne frem for resultaterne i de aktiviteter vi laver med børnene.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i

dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringssirklen.

Evalueringerne har givet anledning til at børnene i Børnehuset Hånbæk bliver inddraget langt mere end tidligere, fordi det er blevet tydeligt for de voksne, gennem arbejdet med vores mål og gennem de faglige drøftelser vi har haft, at det har en stor betydning for børnenes trivsel og udvikling og samtidig øver børnene sig på at tage et større ansvar for de børnefællesskaber de er i.

Evalueringen har også vist, at arbejdet med processer frem for resultater, **ikke** handler om, at der ikke skal være resultater eller færdigbearbejdede produkter – for det skal der også. Den viser blot at vores fokus på resultaterne skal fylde mindre og vores fokus på processen skal fylde mere og det er det der er interessant at dokumentere og drøfte med børnene, da det er her læringen sker.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

Karin skriver her.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

I handleplanen fra det pædagogiske tilsyn i 2021, var der yderligere udviklingspunkter vedr. læring og læringsmiljøer, som vi med fordel kan dykke ned i:

1. Vi skal have mere fokus på de didaktiske overvejelser ift. planlagte aktiviteter:
 - Fokus på differentiering ift. niveau, interesse og behov
 - Fokus på aktivitetens indhold og hvorfor?
2. Vi skal have mere fokus på indretning – fokus på inspirerende legemiljøer, tilgængelighed ift. legetøj og materialer samt mangfoldighed.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der

er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Det kan være en ide, at anvende en anden analysemodel, da Tegn på læring er svær for mange i Børnehuset Hånbæk. Aktionslæringsmodellen med de 9 punkter, der ligger bagved Tegn på læring modellen, vil med fordel kunne anvendes i stedet.

I dag arbejdes der stuevist med aktionerne fra Kvalid, men det er svært for især børnehaven at kunne nå at lave det skriftlige arbejde. Der kan derfor med fordel arbejdes med fælles aktioner i børnehaven og i vuggestuen. Dette vil også skabe mere tid til fordybende drøftelser af aktionerne, dokumentationen og evalueringen på afdelingsmøderne.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Den skriftlige læreplan vil blive gennemgået og revideret i henhold til denne evaluering, dog med det i mente, at der snart starter en ny leder i Børnehuset Hånbæk. Da hun skal have mulighed for at sætte rammen for det fremtidige arbejde, vil fremadrettet fokus på læringsmiljøer og justeringer af evalueringskulturen ikke blive medtaget i den skriftlige læreplan - kun figurere her i evalueringen som forslag.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC